

ATAMIN PORTRET CİZGİLƏRİ

May ayı ailəmiz, qohum-əqrəba, kəndimizin qədirbilən insanları üçün hüznü aydır. Biz bu ayda iki əzizimizi - anamı və atamı itirmişik. 2007-ci ilin 3 mayında bu fani dünyanı əbədi tərək edən atam 1998-ci ilin 7 mayında haqq dünyasına səfər edən anamla 9 illik ayrılıqdan sonra yenidən qovuşdular. İkinci vüsalmız mübarək, əzizlərim!

Atam dili dualı, əli "Qurani - Kərim"li Rəcəb babamın və Əsli nənəmin ilk övladı idi. Rəcəb babamın nurani siması, işıqlı əməlləri, unudulmaz xatirəsi onu tanıyanlar tərəfindən həmişə böyük hörmətlə anılır, müdrikliyi, xeyixahlığı, rəhmdilliyi qədirbilən insanların yaddasında yaşayır. Babam el-obanın loğmanı idi. Yaradanın ona töhfə etdiyi əlinin altıncı barmağı ilə çoxlarına şəfa verib, sağalmaz xəstəliklərin sağalacağına inam yaradıb.

Atamın altı yaşı olanda anası dünyasını dəyişib. Rəcəb babam üç övladına həm ata olub, həm də ana. Ağır müharibə, aclıq və səfəllər illərində övladlarını halal zəhmətiylə böyüdən babam, onlara həmin dövrün imkanları daxilində şərait yaradıb ki, yaxşı təhsil alsınlar

Atam kənd təsərrüfatı mütəxəssisi idi, həm də elmə, biliyə dəyər verən bir ziyalı insan. Gözümüzü açandan evdə cild-cild romanlar, elmi-kütləvi ədəbiyyat görmüşük. O dövrdə poçtalyon hər gün evimizə 10-15 adda qəzet və jurnal gətirirdi. Hər gün dövrü mətbuatı izləmək, günün hadisələrinə münasibət bildirmək, fikir mübadiləsi aparmaq ailə üzvlərinin adətində çevrilmişdi.

Bir şirin xatirə yaddaşımda əbədi yaşayır. Müəllimliyimin ilk ilində atam işdən fasiləyə evə gələndə əlindəki "Elm və həyat" jurnalını mənə verib dedi: "15-ci səhifəni oxuyarsan". Tez-tələsik həmin səhifəni açdım. Mənim evdəkilərdən xəlvət redaksiyaya göndərdiyim "Xəzər in coğrafi adları" adlı yazım çap olunmuşdu. Atam nə qədər sevincini gizlətməyə çalışsa da, gözləri gizlin-gizlin güldürdü. Təsədüfən gözüm jurnalın üz qabığının yuxarısında atamın özünəməxsus xəttinə sataşdı: "Vaqif Osmanov, səhifə 15". Bəli, atam qüruruna sığınaraq belə sevinirdi...

Bacım Tamella Həmidqızı bir müəllifin kitabına ön sözündə yazır: "Biz uşaq olanda kəndimizdə üç kitabxana vardı; məktəb kitabxanası, kolxoz kitabxanası və ailə kitabxanamız. Bizdən kitab götürüb oxuyan oxucular hərdən kitabı götürüb geri qaytarmayanda böyük qardaşım Vaqif əsəbləşərdi. ""Kitab oğrusu oğru sayılmaz" məsəlini ilk dəfə atamdan eşitmişdim. "Təki oxuyub öyrənsinlər" - deyərdi"...

Həyat atamı gənc yaşlarından ağsaqqal etmişdi. Təsədüfi deyil ki, atam 17 yaşında kolxozun heyvandarlıq fermasının müdiri işləmişdi. Çox etibarlı bir atı varıydı. Atamı heç vaxt darda qoymazdı. Həyatımızdan atamın

şux duruşlu kəhər atı oğurlananda biz sanki hüznü içində idik, bir atamdan başqa. Həmin at altı aydan sonra oğurların əlindən canını qurtarıb 100 kilometrə yaxın məsafə qət edərək həyətin darvazasını burnu ilə açıb içəri girəndə hamımız təəccübləndik. Atam isə sakitcə dedi: "Mən bilirdim, qayıdacaq..."

Atam çox xeyirxah insan idi. Kim elçilikdən əliboş qayıdarsa, atamdan xahiş edərdilər ki, yenidən birgə o qarşıya elçi gedək. Atamla getdikləri qarıdan hamı sevinclə qayıdardı, xeyir işin təməli qoyulardı. Hamıya mənəvi və maddi cəhətdən əl tutmaq atamın sevimli hobbisi idi. Atam böyük hörmət və nüfuz sahibiydi. Bu fikrim çoxlarına qeyri-adi gələ bilər. Atamdan cəmi üç yaş kiçik olan əməmin atamın yanında siqaret çəkdiyini heç vaxt görməmişəm.

Ali məktəbə qəbul olub kəndə qayıdanda atamın məni yanına çağıraraq dedikləri indi də bütün aydınlığı ilə yadımdadır: "Bu gündən sən mənim kiçik qardaşımsan". Bəli, biz bir-birimizin ürək sirdaşı idik...

Atam azadlıq və müstəqillik aşıyıydı. Vətəninə azad və firavan görmək arzusunu tez-tez vurğulayardı. Demokratik fikirli, müstəqil düşüncəli idi.

"Atam bizim rəhbərimiz idi. Həmişə yolumuzu açıq edərdi. Valideynlərimizin demokratik fikirli olması kənddə bəzilərinə narahat edərdi". (T.Həmidqızı).

Zamanın amansız və sağalmaz dərdlərindən biri - kəmfürsət xərcəng atamın zəngin daxili dünyasına tamah salmışdı, sağlamlığına qənim kəsilmişdi. Əlbəttə, atamın mənəvi dünyasında mənəvi qida üçün faydalı çox şey tapmaq olardı. Amma mənəfur xərcəng üçün yox... Atamın daxili dünyasının mənəvi özəlliklərini fikirləşəndə yadıma nakam şairimiz Əli Kərimin "Atamın xatirəsi" şeiri düşür. Bu poetik nümunədə mən atamın portret cizgilərini aydın görürəm. Sanki Əli Kərim atamla çoxdan tanış idi. Yox, əminəm ki, bütün ataların mənəvi dünyası belə olur:

*O sərt idi. Səhər dərsə tələsəndə mən
Bildirməzdi yolda durub boylandığını.
Bircə dəfə söz açmazdı qəlbindəkindən,
Söyləməzdi övlad üçün çox yandığını.
...Övladına bircə dəfə "can" söyləməkdən
Övlad üçün can verməyi asandı ona.
... Sevgisi də soyuq idi - təzə əkin
Hər bələdan hiş eləyən qalın qar kimi...
...Nə zamansa bu nişanda bir atam vardı...*

Rahat uyu, müdrik, xeyirxah ATA! Səni sevənlər, Səni unutmayanlar müqəddəs ruhunun keşiyindədirlər...

VAQİF OSMANOV

02. 05. 2018.